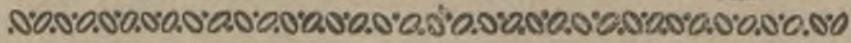

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

Főszerkesztő:	Társzerkesztők:	Harsányi László	Szabó Zoltán	Felelős szerkesztő:
Hubay Lajos		Nagy Barna	Marton János	Martin Miklós

TARTALOM:

Hubay Lajos: Megint új kezdés. — Dr. Gulyás József: A tógáról. — Dr. Hegyaljai Kiss Géza: Heidelbergi emlék. (Vers.) — Martin Miklós: A Tükör előtt. — hubói: Az V. theológus konferencia Kolozsvárott. — Szentpétery Piroska: II. Rákóczi Ferenc szülőháza Borsiban. — Kalmár Lajos: „Paraszt sors.” — F. Homoky András: Érzem, hogy jössz. Huszonhárom évvel . . . Lehullott egy csillag. (Versek.) — Martin Miklós: Írója átveheti. — Hentes: Felelés közben. — Irodalom—Művészet. — Egyleti élet. — Hírek.

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak. — Kollégium.	Előfizetés: Egész évre ... 4 pengő Félévre ... 2 pengő
---	--	--

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

XLVI. évfolyam.

Február hó

1931.

Főszerkesztő:
Hubay Lajos

Társ szerkesztők: Harsányi László Szabó Zoltán
Nagy Barna Marton János

Felelős szerkesztő:
Martin Miklós

Megint új kezdés.

Szeretnék most belelátni minden diáklélekbe. Szeretném, ha a jeles épen úgy megtárujna előttem, mint az elégtelen—elégséges, nem véve ki a theol. akadémia kristályosultabb, öntudatosabb negyedéve-seit és a tanítóképző hasonló lelki magatartású ötödéve-seit sem. Szeretném pedig azért, hogy teljes pontossággal meg tudnám állapítani: vajjon mennyi a félévi fogadkozások mögött a komoly ígélet a céltudatos akarás!?

Mindig elszomorodtam azon, amikor így első félév-záráskor és második félév-kezdéskor, akár hangosan kimondva, akár elhallgatva, megindul a diáklélekben a jövőt illető fogadkozás. A vérmesebbje mindent másképen akar, mint eddig volt, a higgadtabb elégedetlen pedig meg akar maradni a fennálló rend korlátai között s ennek keretén belül akarja életfolytatását megreformálni. Az előbbi ritkán teszi meg, hogy alaposan megnézzé saját magát. Nincs is nagy kedve a mélyreható önkritikához, hanem a felületlen marad. Megnézi az időbeosztását, ha ugyan egyáltalán van neki, szétrobbantja azt, de fegyelmetlen akarata legtöbb esetben átsiklik a hivatalos órarend, tanrend és tanárkritika vágányára s ha azon csak egy kis ferdeséget talál, azonnal hajlamos az önmaga mentesítésére és — minden marad a régiben, az index, a bizonyítvány évvégén esetleg még rosszabb lesz, mint félévkor. Az utóbbi típus többetigérő. Van benne higgadtság és egy kis előregondolkozás. Hajlamos arra, hogy önmagán kezdje a reformálást s a befelé néző szemei erősebbek. Mélyebb és több benne a felelősség, erősebb benne a keresztyén vonás. Nem eget ostromló szalmaláng a lelkesedése, amelynek rövidéletű, hivalkodó tüzeben mindent meg szeretne égetni, hanem sokkal inkább az alázatosság szívósságával fog hozzá életújító munkájához. Minél mélyebb benne az alázatosság, annál bizonyosabb, hogy véghez is viszi azt, amit akar, nem máról holnapra, hanem lépésről-lépésre. Nem akarja összetörni türelmetlenségében a normális fejlődést, de képes lépést

tartani a lassan felmerülő követelményekkel — és éppen ez által a holnap embere.

Természetesen ez a két typus ritkán fordul elő elegyítetlenül. Két véglet ez, amelyek között a komplikációknak végtelen sorozata lehetséges és van is.

Azt mondhatná azonban valaki, hogy ez, a diákélet, helyesebben a diáklélek természetes forradalma. Mi van ezen elszomorodni való? Valóban vannak ennek a dolognak fény és árnyoldalai. Kell, hogy a diák elégedetlenkedjék. Elégedetlenkedjék önmagával és a külső környezetével egyaránt. Ez mutatja akarását és életrevalóságát. Ez teszi fejlődésképesévé. Nem lehet továbbá időponthoz kötni és kiszabni, hogy mikor elégedetlenkedjék. Egy csendes, de állandó forradalom legyen ez az életében. — Itt van azonban az a pont, aminek a nem léte szomorít el minden félév kezdésnél. A mai generáció nem ilyen állandó forradalmár, hanem igen nagy többségben csak időszaki, alkalmi forradalmár, akinek az elégedetlensége csak akkor kezd mozogni, amikor már késő, vagy csak a legutolsó pillanatban, amikor már édes-keveset lendít vele magán. S még szomorúbb az, hogy kétségbeejtően kevesen okúlnak a maguk kárából. Soknak egyszerűen nincs ereje ahhoz, hogy konzekvenciákat vonjon le a maga számára a meglátott és károsnak tapasztalt dolgokból. Ma — emberileg nézve — fel lehet vetni a kérdést, hogy mennyiben felelős ezért maga az ifjúság és mennyiben nem és lehet olyan megállapítást tenni, hogy a ma ifjúsága nem viselheti a 100%-os felelősséget azért, mert ilyen. Nem egészen ő az oka annak, ha sok esetben egyszerűen nem fontos neki a világháború előtti generációnak a véleménye. Mert az a ferde és átkos helyzet állt elő, hogy a ma ifjúsága csak testileg van organikus összefüggésben az előző generációval, de lelkiileg mind nagyobb és nagyobb szakadék támad közöttük, amely szakadéokra sokszor csak mosolyog, de az áthidalására nem törekszik.

Izíg vérig ennek a generációnak vagyok a tagja s ha tekintetbe veszem, hogy milyen időbe született bele ez az ifjúság s hogy a mai rettenetes időkben milyen hatalmas feladatok várnak megoldásra, amelyek elháríthatatlanul a mi feladataink, akkor egészen engednem kell annak a megállapításnak, amelyet nem régiben hallottam, hogy a mi ifjúságunk „nem a jövő, hanem mi vagyunk a tragikus jelen.” Tragikusak vagyunk, mert tragikus a ma, amely erőnket felülmúló feladatok elé állít. De viszont ebben van másfelől egyetlen menedékünk is, amely menedéket egy másik, az örök, az isteni szempont ad meg. Ennek az ifjúságnak éppen helyzetéből kifolyólag multhatatlanul meg kell látnia, hogy ezen a teremtett világon senki másról nincs várnivalója, mint egyedül az Istentől, mert éppen az elesettsége, a gyöngesége kényszeríti arra, hogy vagy összeroppan és elpusztul, vagy pedig kinyújtja kezét az Isten felé és szomorúsága átváltozik Isten szerint való szomorúsággá, amelyből csak felemeltetés következhetik. Meg kell látnia, hogy a feladatok nagysága és a maga gyöngesége miatt szenvedésre predestinált ifjúság, de az az egyetlen életlehetősége, hogy minden szenvedéseivel együtt odaborul a Gol-

gotha véres keresztje alá, ahol tragikumát belehelyezi annak a nagy szívnek a tragikumába, amely az ember minden bűnétől feketévé vált vérével értelmet ad az ember szenvedéseinek.

Célja van az Istennek ezzel az ifjúsággal, mert feladatokat állított eléje. Ebben van legbiztosabb bizonyosságunk arra, hogy eljön a döntés nagyszerű pillanata, amikor állandó, építő forradalmárok töltik meg a 400 esztendőös öreg kollégium padjait.

Hubay Lajos.

A tógáról.

(V. érv.) Eddig, hallgatóim, a nagyobb tógásokról beszéltem. De vannak kisebbek is, kiknek másként szolgatanulók a nevük. Ezek nem viselnek ugyan tógát, de mégis ezt a nyeret hordják s ezért csaknem szamarakká (nem ugyan Apuleius arany szamaraivá) változnak. T. i. mialatt parancsra a pártfogókhoz és jóltevőkhöz megyünk mi tógás diákok, a tógát, mint sulyos csomagot, a többnyire gyöngye korú és erejű szolgatanulók hátára tesszük. Legyen szabad ekkor összehasonlítanom őket a lovakkal, amelyekre az úgynevezett sáfrányosok ráteszik áruikat s azokat faluról falura árulják. Gondoljátok meg, hogy ez mennyire utálatos. Egy-egy pajkosabb ifjú, aki saját ökreivel szántja atyai földjét, ezek láttára keserűen gúnyolódik; a fiúk megállanak, bámulják; az anyák, mikor a falukon átmennek, a tettet átkozzák, jogtalanságnak kiabálják s fiacskáikat, akiket történetesen már már gondjainkra akartak bízni, vonakodnak iskolába küldeni, sőt még a bölcsőben síró csecsemőiket is ezzel ijesztetik. Látjátok, hogy mennyi baj oka a tóga?

(I. ellenvetés.) De lesznek kétség nélkül olyanok, akik fejtegetéseimmel szemben azt hozzák fel, hogy a tóga a tiszteletreméltó régiség emléke. Nem tudom, nem inkább a műveletlenségé-e. Az azonban bizonyos, hogy a régiség soha nem szerez az illetlenség számára szabad oltalomlevelet. Nem mutat-e, hallgatóim, az u. n. csuklya tiszteletreméltó régiséget és ősi egyszertiséget? Nem ajánlja-e a „meztelen nyak“ magát ugyanezen névvel? Nem lehel-e ősi kulturát ama zöld felső ruha is és a prémes kucsma, (amelyet debreceni testvéreink sajátos névvel sinkónak neveznek) de mégis ezeket őseink okosságból eltörölték és ki lenne annyira balga, hogy ma ugyanazokat kivánná, vagy újra vissza akarná állítani. Pedig a tógának, kámzsának, a „meztelen nyak“-nak, a zöld felsőruhának s más ilyeneknek egy és ugyanaz a célja.

Mondhatná valaki, hogy egykor maguk a rómaiak, e tekintélyes, igen művelt, erkölcsös emberek a tógát testök fődekességei közé számították, úgyhogy sértést követett az el, aki a tógát valami teki. tetben ócsárolta. Ezt ugyan a római tógáról nem tagadom, de valóban sértést követne el a senatussal és a római néppel szemben az, aki a fehér, a jelölti, a szegélyes, az arannyal és biborral diszített és a pálmás tógát a mi piszkos, szennyes tógánkkal hasonlítani össze,

amely náluk csak a vádlottaké volt. Hozzájárul még, hogy ugyanők hatalmasok és gazdagok voltak, ezért mondja Vergilius a rómaiakat a világ urainak és tógás nemzetnek.

Vajjon vannak e köztünk is Lucullusok, Crassusok és Julius Caesarok: ha csak nem azért, mert az 1000 sestertiusokban való számolásra tanítottak, miközben egy negyedfillértünk sincs.

(2. ellenvetés) De mert elhatároztam, hogy a tervekóvács szerepét játszom, kérdezik tőlem majd többen, hogy hát milyen ruhát gondolok tanulókhöz illőnek, vagy mit tanácsolok, hogy a tóga helyébe válasszunk. Itt ugyan habozom, hogy kimondjam-e, amit gondolok. Mégis kimondom, mert egy tervezőnek hallgatni nem illik. Jobban esne, úgy vélem, a német tunicának, melyet közönségesen capotiumnak (köntösnek) neveznek, szabad használatát ajánlani, melynek dicséretéről most hallgatni fogok. Legyen elég szóval csak annyit mondani, hogy ennek használatával gondoskodás történik mind az illelről, mind a haszonról, mind a költségről.

De azt mondhatná valaki, hogy az német ruha. Legyen az! De hát vajjon már előbb nem ajándékoztuk-e meg magyar polgárjoggal, de azért nem méltán nyerte e meg a honosítást? Egyébiránt épen a tisztább bölcsélet elemeiből tudjuk, hogy az üres előítéletek közé kell tenni a ruhák közti különbséget, amely a nemzetek közti különbségen alapul. Ruhákat nem azért kell használnunk, mert valamely nemzet sajátja, hanem azért, mert kényelmes. Így, hallgatóim, a kalapot, a ma is használatban lévő ruhát (indulium) a németektől kaptuk, noha atyáink csaknem csupa bojtot használtak. És az idegenbe menő akadémiái hallgatók általán német szokás szerint öltözködnek s ebben az öltözetben mindenkinek tetszenek. De általán a magyarok régi ruháit, főleg azokéit, kik előkelőbb nemzetségből származtak, úgy megváltoztatta a szokás, hogy kicsi hijján németeknek látszanak. De más nemzetek is hasonlóan szoktak tenni, nem szégyenlenek más nemzettől ruhát kölcsönözni és pedig ezt annál inkább teszik, minél műveltebbek, vagy legalább minél inkább kezdenek civilizálódni. Ez nekem fontosnak látszik. Egykor így lehetett látni az oroszokat, e műveletlen és nem nemes nemzetet, ama különös, bő, rút és kényelmetlen ruhában járni, s most csinosan, a művészetekben és tudományokban a pálmát csaknem egész Európa számára kétségessé tévén, a legalsó néposztály kivételével német módra öltözködnek.

Sőt azt mondják, hogy III. Péter cár a muszkák régi nemzeti öltözetét nyilvános parancs útján némettel cseréltette fel. Csak a török, e minden műveltség nélküli, a széptudományokban járatlan nép ragaszkodik szokásaihoz nagyon, minthát attól függene az állam üdve s máig a közönséges érc tizedik századát élni nem habozik. Őh legjobb atyák, ne taszítsatok vissza ama sötét időkbe, engedjétek legálább közelebbi lépésekket kíséрни a kort!

(III. ellenvetés.) De talán tervemet némelyeknél az is akadályozza, hogy e szerint a mieinknek nem lesz, amibe öltözve mondjanak egyházi beszédet a szószékről a népnek. De hiszen a ruha formája, amelyet a beszélni szándékozók használnak, tetszés szerinti,

Maga a szent apostol egykor a korinthusiak tetszésére bizta ezt s az ilyeneket ; csak azt parancsolta meg, hogy mindenek illően és renddel legyenek. Innen következik, hogy ugyanezek az egyházkormányzók bölcsességétől függenek. A bölcsesség pedig nem fogja tanácsolni az olyan hagyományok megtartását, amelyeket más hasonló sorsú polgárok vagy nem tartottak meg, vagy már régen elvetettek. Kövessük tehát ág. ev. hitvallású testvéreinket, vagy más felső ruhát használjunk, ha beszélni szándékozunk, vagy végül legyen egy hosszú fekete kabátunk, amelyben a szószékre lépünk, amilyen közülünk már többnek van is és amelyet nem igyekszünk elhárítani.

(Következtetés.) Tehát, hallgatóim, semmi sem ellenzi, hogy e tanuló ifjúság, végre elvetvén e nehéz terhet, mely oly sokáig nyomta őt, szabadságra segítessék. És véleményem szerint nem kell halogatni, inkább azt gondolom leghelyesebbnek, hogy, főleg ez időben, amikor mindent reformálnak (kiváltkép az iskolákat), a tógát is a régi barbársággal együtt, amelynek maradványai közül való, mondom, a tógát is sutba kell vetni, számúzni kell, ki kell küszöbölni, ha ugyan nem szándékozunk megvárni, amíg királyi parancs számúzi, mint már némely efféle ruhát.

Nosza hát, tekintélyes atyák, a ti, (ha csak nem csal minden) igazságos szavazatokkal helyeseljetez ; szabadítsatok meg a barbárság szennyétől, adjatok nekünk művelt ruhát, ezt a sárga rókaprém-mel szegélyezett tógát pedig, ezt a cinikus vagy inkább gúnyt keltő ruhát dobjátok ki és csak a bolthajtásra, a régiség ritkább emlékei közé, akasszátok. Látni fogjátok, hogy mi újból virágozni fogunk ; látni fogjátok, hogy mi ezt az öregséget, mint a Marsnak szentelt kigyók, e piszkos bőrrel együtt levetjük, mi több, minket a tanulásra fűgőbbeknek, erkölcsileg műveltebbeknek tapasztaltok, kik ez iskolai társaságnak ékességére, nektek pedig dicsőségekre leszünk. Ezt ígérjük, ez az, amit mint legnagyobbat, a hálás lélek jelétül felajánlunk.

(Befejezés.) Én pedig, az újíto vagy tervező, tekintetes atyák, döntéseketek hallgatva, de reményteljesen várom, mert nem a magam, hanem a köz hasznára célok a törvény ez eltörlésével. És már teljesen hallani vélem eme vidám határozatot: „az igazságos dolgot kérőtől nem kell megtagadni a helyeslést “ Még az van hátra, hogy a nekem adandó jutalomról ne hagyjalak benneteket kétségben : bőségesen meg vagyok ajándékozva, ha megparancsoljátok, hogy először én tegyem le ezt a szennyes, fakó, rothadt, borzalmas, meleg, piszkos tógát, mondom, ezt a csúf tógát először én ne letegyem, (mert ez nálunk rosszat jelent) hanem azzal az igen szép német köntössel (tunica), amelyet előbb dicsértem, cseréljem fel. Ha ezt megteszitek, újra éledek. Elmondtam.

*

E beszéd azt mutatja, hogy a tóga szőrből készült meleg ruha volt, mely a nyakhoz hurokkal volt erősítve s a váll tartotta ; rókaprém volt ; legációkban a kis diák hátára tették, mellé kellett még

a chlamys brevior, tunica, cingulus, paenula, petasus. calcei. Az idegenek (nem mint Keresztesi) bosszankodtak rá, az észök még zöldszinű tógát is hordtak. De épúgy nem tudja megérteni, hogy miért kell magyar ruhát viselni, mint Keresztesi a Krónikájában; ő is német ruhát ajánl. 1799-ben pedig újra divatba jött a magyar ruha*)

Orbán József az énekkar történetéről írott művében felemlíti, hogy a tagok azelőtt a saját tógáikat viselték, mely hol díszesebben, hol egyszerűbben volt kiállítva, azonban 1789 táján közös egyenruhát kellett csinálni, 16 tógát vagy longát az erre adott boradományból (273 frt 36 dénár). Kellett hozzá 128 rőf fekete merinói kelme, 64 rőf kásztorkelme bélésnek, 40 rőf velezo bélésnek, 6 rőf vászon, 2 rőf fekete kelme, 2¹/₂ rőf velezd, 6 rőf kásztor, sinor, gomb, selyem, cérna. 1—1 tóga varrása 204 dénárba került s a kórusládában tartották. 1820-tól ismét saját tógájukat használták. G. J.

Heidelbergi emlék.

*Köröttem az ősz aranya ködlik,
Búcsúzó fény sugártüze éget,
Lelkem hévvel bontja ki a szárnyát
S úszni kezdi a kék messzeséget.*

*Elöttem a német Paradicsom,
Még nyár kacag a Neckár-völgy felett.
Az egyetem karcsú, kékes tornyán
A vén óra konáltja a delet.*

*Itt állok a szenthegyi kilátón
A pincében forr mézes nektár-must
A lejtőkön diáköröm zengi
Tele szívvel a Gaudeamus-t.*

*Fellépek az erdős vár fokára
Zsong köröttem: dal, virág, szerelem.
Vén Heidelberg, örök diákálom
Egy életre forrtál össze velem.*

*Mily szép, mily szép állni itt a bérce
Fürödve a színek tengerébe
S nem látni, hogy csillogni kezd a dér
És húllni kezd a járadt levélke . . .*

Dr. Hegyaljai Kiss Géza

*) A chlamys néha violaszinű volt (ára 40 forint 70 dénár). V. ö. I. K. 1913: Egy szegény mendicans szürét dicséri c. verset; Jókai: És mégis mozog a föld . . . Szombathi odajegyezte még ezt is: Proiectum hoc effectu caruit. (E terv nem vált valóra.)

A Tükör előtt.

Ima és — ima?

Vizsgálj meg engem, óh Isten, és ismerd meg szívemet! Próbálj meg engem, és ismerd meg gondolataimat! És lásd meg, ha van-e nálam a gonoszságnak valamilyen útja? és vezérelj engem az örökkévalóság útján! (139. zsoltár 23—24. v.)

Dávid e zsoltár elején Isten mindentudóságáról és mindenütt jelenvalóságáról beszél. Bárhol van is az ember, Isten mindenütt körülveszi, semmi sincs, ami előtte ne lenne nyilvánvaló. Mégis vannak gonoszok, akik az Úr eilen szólnak. Mit csináljon velük az ember? „Teljes gyűlölettel gyűlölöm őket, ellenségeimmé lettek.“ Ki mondja e szavakat? Az Úr, vagy Dávid? Dávid! És e hatalmas bizonyágtételnél, midőn a földi, közönséges lelkű emberek fölé emelkedik, lerogy Isten hatalmas színe előtt a porba és kéri, hogy vizsgálja meg az Úr. *Ismerd meg a szívemet.* Sajátos, hogy minden érzelmi megmozdulásunkat csak a szívvel jelöljük. Itt a szív alatt kétségtelenül az érzelmeket kell értenünk. Vizsgálj meg engem! Tehát foglalkozz velem. Méltass arra, hogy nem sajnálsz leereszkedni hozzám! Hajolj le a szívemre és tedd rá a füledet és hallgasd meg, mint ver, mint dobog! Vajjon nem hamisan cselekszem é? *Próbálj meg,* hiszen próbatétel nélkül mit sem bizonyíthatok. Gyakorolj engem, büntess, fenyíts, szidalmazz, sújts bármily nagy csapással, csak azt lásd meg, hogy én lelkem egész melegével közeledem Feléd. „*Lásd meg,* hogy van-e nálam a gonoszságnak valamilyen útja?“ Kutass a lelkemben. Hiszen minden ember mást mutat, mint amilyen. Sokan képmutatóskodnak. Mutatják a jót, de csak azért, hogy a belsejük rútságát takarják. (Hány külsőleg jó keresztyén lelkét rútitja be a farizeuskodás szennye! Hányan, de hányan nem mutatják a valót! Milyen piszkos gondolathullámok áramlanak, fodrosodnak a lélek mélyén, melyekből mégis az ajakon tiszta forrásvizet látszik előbugyogtatni a „kegyes.“) Szép szavak mögött jaj de sokszor rejtőzik halálos irigység, de sok tövist rejt a rózsza; a szép szővirágnak de sok aljas gondolattövis van! Ki láthatja ezt meg? Csak az Isten! Óh, jöjj Te, aki mindentudó vagy, nézz az én lelkem mélyébe. Ugy e nálam is fürtelem van ott?! Ládd, én magam nem vettem ezt észre. Én nagyon ember vagyok. Az én utaim nagyon földiek. Jöjj Te Uram, hiszen a Te gondolataid nagyobbak az én utaimnál, magasabbak az én gondolataimnál. Ami jó van esetleg bennem, azt Tőled kaptam. Ha rossz bennem valami, Te azt kiűzheted belőlem. Add a Te kegyelmedet, hogy én Téged követhesselek. *Vezérelj* engem. Te légy az én vezetőm, az én vezérem és senki más. *Vezess* engem olyan utakon, melyeken eddig még nem jártam; parancsolj olyan tetteket, miket eddig még nem tettem. Én teljesen odaadom magamat Tenéked. Én csak por és hamu vagyok, Te pedig a hatalmas Isten! Óh, vezérelj engem az

örökkévalóság útain, én átadom magam; testemet, lelkemet, óh ments meg, mert egyedül Te tudsz megmenteni, senki más.

Igy imádkozott egy koronás, nagy uralkodó, ki pompájában sem feledkezett meg gyarlóságáról; kit nem elégitettek ki az általunk úgy óhajtott földi javak; aki, bár csodálták szépségét, erejét, tehetőségét. nem bizakodott el, mert megérezte, hogy az ember, álljon bármily magas polcon, legyen akár az egész földkerekség ura: csak szolga és felelősséggel tartozik a legfőbb Úrnak. Jaj neki, ha hűtlen szolga volt!

Pedig ő még nem tudott a Jézus Krisztusról!

Hát mi, akik keresztyéneknek, Krisztus-követőknek mondjuk magunkat, hogyan imádkozunk?!

Feleljen rá ki-ki a lelke szerint.

Martin Miklós.

Az V. theológus konferencia Kolozsvárott.

Közlönyünk következő számaiban bővebben megemlékezünk azokról a napokról, amelyeken alkalmunk volt bepillantani az erdélyi magyarság lelkébe. Ezt az alkalmat a kolozsvári ref. theol. akadémia hallgatói által *február 3—7.* napjain rendezett konferencia adta, amelyre szeretettel meghívták a magyarországi ref. theológiákon élő testvéreiket is. A magyarországi ref. theológiák közül a pápai 1, a budapesti 2 és a sárospataki 4 delegátussal képviseltették magukat. Jelen sorainkban helyszüke miatt csak tudósítást közlünk a konferencián szereplő témákról.

Ez alkalommal már az V. konferenciáját rendezte meg a kolozsvári ref. theol. ifjúság, amely nagyszerű megnyilatkozása volt a kolozsvári ref. theologia intenzív szellemi életének. Nagy előkészület volt ez a konferencia arra a küzdelemre, amelyet az erdélyi ref. egyháznak kell folytatnia missziója szolgálatában. Ezt a missziót vázolta fel előadásában dr. *Makkai Sándor* püspök, amikor is rámutatott arra a predesztinációs kényszerre, amely akár akarják, akár nem, de rákényszeríti az erdélyi ref. egyházat arra, hogy az Erdélyben fennálló nehéz viszonyok között is végezze nagyszerű hivatását „az erdélyi magyar élet megújításában”. A többi előadások kevés kivétellel mind ennek a missziós munkának különböző oldalait világították meg. Így dr. *Tavaszy Sándor* ig. professzor a „*Szociális és gazdasági törekvések theologiai megítélése*” c. előadásával és gr. *Bethlen László*, a kolozsvári kollégium főgondnoka: „*A lelkipásztor szerepe a falu szövetkezeti életében*” c. előadásával a misszió szociális és gazdasági oldalára mutattak rá, *Vajda Gáspár*, angyalosi lelkipásztor, a lelkész gondolatvilágának a szociális kötelességek felé való irányítását vázolta fel. A lelkipásztor kötelességeit a népművészetek irányában (dalkultura, népviselet, az építkezés erkölcsi és gazdasági jelentősége) *Tőkés Tibor* körösfői lelkipásztor ismertette, dr. *Roska Márton* egyet.

magántanár pedig az erdélyi néprajzi feladatokra hívta fel erőteljesen a konferencia résztvevőinek figyelmét.

Ezzel azonban még nem teljes a konferencia arculata, mert a külső feladatok feltárása és megbeszélése mellett figyelmet szenteltek a belső kötelességekre is: a theologus ifjúnak, mint leendő lelkipásztornak a lelki ajándékokban való gazdagodására. Ilyen irányú előadásokat tartottak: dr. Imre Lajos theol. professzor „Az ifjúság új világnézete” címen és dr. Gönczy Lajos theol. professzor „A hivatásra való önnnevelés és egymás segítése a hivatásra való önnnevelésben” címen. Ezekhez járultak a reggeli és esteli közös áhitatok kedves, meghitt órái, amikor a távolról és közelről jöttek, triánoni határokon inneniek és túliak közös, szent magyar imádságokban forrtak össze. Bensősége miatt, itt említjük meg *Vásárhelyi János* kolozsvári lelkipásztor, püspökhelyettes előadását, aki a szórvány-gondozás fontos misszióját tárta fel a hallgatóság előtt.

Erős vallásos és nemzeti öntudat jellemezte a konferenciát. Nem lehetett tudni, melyik az erősebb, olyannyira átnemesíti és áthatja ott e kettő egymást. Hálásak vagyunk, hogy ott lehetünk s bekapcsolódhattunk egymás életébe. Isten áldása, kegyelme kísérje munkájokat.

hubói

II. Rákóczi Ferenc szülőháza Borsiban.

Gyönyörű őszi reggel. A pázsiton csillog a harmat, a bodrogparti fűzések kacérkodva nézegetik lecsüngő ágaiukat a folyó tükrében. Valahol az erdőszélen kolompol a gulya, a bojtár furulyál. Az öreg révész lassan, tempósan kapaszkodik a vaskötélbe, megvárja, míg beülök a csónakba s aztán mindig tovább markolja a kötelet, míg végre az egyszerű vizi jármű partba vágja orrát a borsi oldalon.

Kezemben a festékes dobozzal, vázlatkönyvvel, nekivágok az erdőnek. Kacsaringós gyalogút vezet át rajta, bevezet a faluba. A falu végén a régi kastély, melyben napvilágot látott a Szabadság vezére. Ódon fala, bomladozik itt-ott, de keményen néz szembe az idővel s büszkén hirdeti a falába épített fekete márványtála, hogy:

Itt született II. Rákóczi Ferencz

1676. év márczius 27-én

Egyes hí hazafiak, és törvényhatóságok
áldozatkészségéből

Emeltették a Sátoraljaújhegyi turisták
1881 évben.

Körülötte minden csendes, a nagy boltíves kapu alól egykedvűen ballag ki egy zsákokkal megrakott szekér. Mit bánja az a kocsis, hogy 250 esztendővel ezelőtt ide hullott ennek a kis falunak a kastélyába Magyarország legfényesebb csillaga. Mit törődik vele, hogy ott a kapu előtt valaki a szemét törölgeti... Bokrétás kalapját a

bal szemére igazítja s aprókat csattogtat az ostorral és a szürkék nekirugaszkodva viszik a part felé a terhes szekeret.

En meg beletelepszem a fűbe, szemben a kastéllyal s rajzolgatni kezdem nemes konturjait.

Közben a magtárból felhangzik a nóta s kedvesen csendül a csöndes őszi reggel elmúlásra emlékeztető hangulatába :

Barna legény, ereszd el a hacacaré ruhámat,
Hagy öleljem meg a régi babámat.

A magtárban búzát lapátolnak lányok, legények, vigan nótázva, nevetgélve. (Az is a régi kastély egyik szobája volt valaha.) A gazda kijön, szét néz az udvaron s hogy a kapun túl meglát engem, csendesen odaballag s megkérdi, hogy mit csinálok? — Rajzolok!

Kassáról is volt itt egy úr, az is lerajzolta a mult héten.

Aztán beszélni kezd, elmondja, hogy benn a kastélyban van egy türeg, olyan mint egy beomlott pincetorok, csak egy kis nyílás van rajta, de valamikor ez volt az alagút, mely innen a sárospataki várba vezetett. Még nem régen is belebujtak a legégyek s megkopogtatták a földet a fejük felett, hát a Bodrogszék felé vitt egyenesen.

Kérdeztem, hogy mi az a félbemaradt fal ott a tetején?

Hát ezen kérem még egy emelet volt, de lebontották, azért maradt ott csonkán az a fal!

A magtárból igen széles jókedv s dévajkodás hangja hallatszik. A gazda elindul csendesen, kalapját megemeli s a magtár felé int: — Nincs itthon a macska!

De nem sokára az is megérkezik, elegáns fekete autó gurul a kapu alá s kiszáll belőle a kastély jelenlegi ura — a bérlő. A magtár elcsendesedik.

Lassan kinyílik egy ablak, a Zrinyi Ilona hálószoobájának az ablaka, elhúzódik a fehér függöny kétfelé s a szobába ömlik az arany napsugár.

Nézem az ablakot, aztán a kaput, azt a nagy boltíves kaput, — szinte várom hogy Erdély Fejedelme kócsagtollas kucsmával a fején, piros bársonydolmányban, kék bársonymentével a vállán, elébem jöjjön büszke harci ménjén, amely táncot jár alatta. Feketegubás kuruc sereg élén. Szinte várom, hogy megszólaljon a tárogató, vagy az öreg Czinka híres bandája zendítse rá a Rákóczi indulót . . .

— Vigyázzon kérem, mert a kutya harap!

A kastély ablakán kihajlott a bérlő s az kiáltott ijedten. Elöttem egész közel ott áll gyönyörű dobermann kutyája s nagy szakértelemmel nézi két okos kutyaszemével a képet.

Bizony, észre se vettem, mikor jött oda, olyan messze kalandozott a lelkem. Aztán megsimogattam, de hogy harapott, szépen letelepedett a lábam elé s nézte, amint az utolsó vonásokat rajzolgatom a képen.

Mikor kész a kép, sokáig nézem még azt a házat, hogy lelkemben megmaradjon mindörökre képe s hirtelen eszembe jut Szász Károly Kazinczyhoz írt versének egy szakasza :

Kinek nem kellettek múltó kegyek,
Nem nyugalom, kincs, kék, nem semmi ár.
Ki szólt: népemnek tűzszlop legye.
Vezetni azt, én égjek össze bár!

Lassan búcsúzni kezdek a kastélytól. Isten veletek ti ódon mohos falak, ti beszélő kövek, melyek között a legdicsebb magyar fejedelem napvilágot látott. Álljatok még évszázadokon át, hirdessétek minden magyarnak, ki e kastélyhoz elzarándokol, hogy tanuljon élni a hazáért. úgy élni, mint II. Rákóczi Ferenc, tanuljon meg nélkülözni s ha kell száműzetésben meghalni, de elvét soha meg nem tagadni.

Isten veletek, ti vadgesztenyefák ott a kastély kapujánál s ti az útszélén őrt álló öreg jegenyék, susogjátok el annak, ki erre jár, a legszebb magyar nótát. Azt a nótát, melynek szövege az Ő lelkében fogant :

Repülj fecském ablakára . . .

S ha vidám cserkészcsapat masírozik erre, kis magyar fiúk, vagy magyar lányok, kísérje őket a Rákóczi induló szívet lelket felrázó gyönyörű muzsikája

Isten veled, te boltíves kapu, melyen Zrinyi Ilona járt ki és be réges-régen. beszélj te is a magyar anyákhoz, hogy olyan fiúkat neveljenek, mint Ő nevelt. Beszélj a magyar lányokhoz, hogy olyan honleányok legyenek, mint Ő volt

És te fekete márványtábla, beszélj, beszélj, mondd el mindenkinek, hogy :

Csak törpe nép feledhet ős nagyságot!
Csak elfajult kor, hős elődöket.
A lelkes eljár ősi sírlakához:
Gyűjt régi fénynél új szövétneket.

Aztán megindulok az erdőn át a bodrogszögi révbe, észre se vettem a dobermann, csak a Bodrogszögi, hogy utánam ballagott. Megsimogatom mégegyszer, aztán beülök a csónakba. az öreg révész megint végigtapogatja a vaskötelet s én elgondolkozva megyek a töltés felé. De a révész utánam szól s amint visszafordulok, éppen akkor lép ki a kutya a vízből s mint a csínytevő gyermek, hozzám iramodik.

De közénk áll a révész s visszariasztja a Bodrogszögi és ő szépen, tempósan úszik át megint.

A bodrogszögi töltés fűzfái között csendesen suttog az őszi szél, a fürtös ágak lassan bólongatnak s egy rezgő nyárfa ezüst színű levelei verik a taktust valami régi kuruc nótához, amit messziről mintha álmomban hallanék:

Zöld erdő harmatát,
Piros csizmám nyomát,
Hóval lepi be a tél.
Hóval lepi be a tél.

Négy esztendeje múlt október havában, hogy ezt a kis rajzot megírtam II. Rákóczi Ferenc szülőházáról. De nyomdafestéket csak

1930 június 22-én látott, amikor fel kellett szólalni valakinek, hogy ezt a kastélyt ne bontsák le és ne adják el akárkinek, aki a birtokra alkuszik. Mert eladó ez a ház a hozzá tartozó 300 magyar hold földdel együtt.

Támadt ugyan egy lelkes kis csapat ennek a cikknek a nyomán, mely a Prágai Magyar Hírlapban jelent meg. Nehány melegszívű magyar asszony csatlakozott a kibontott zászlóhoz s azóta a kezdet nehézségeivel küzdve, igyekszik az eszmét diadalra vinni. Hogy megvegye a házat, renováltassa és muzeumul berendezze

Dehát itt, a Felvidéken, — csehek közötti, — a mai nehéz gazdasági válság közepett, bizony nagyon nehezen halad előre.

Aztán van itt egy hivatal: a Prágai Földhivatal! Ha valamilyen vásárlás (föld vagy ház) történik, ennek kell a szerződést beküldeni s ez határozza meg, hogy: placet, vagy non placet! S ha nem tetszik neki, bizony az ellen nincs hova apellálni.

Kivált ha a birtokkal — mint jelen esetben — a Földhivatal rendelkezik.

De bizzunk a jó Istenben, hátha megsegít, hiszen a hozzám érkező levelekből annyi szeretetet, melegség, lelkesedés, segíteni akarás beszél, hogy hinnem kell, hogy biznom kell abban, hogy nem is olyan sokára, lesz a felvidéki magyarságnak egy nagy-nagy ünnepe, sok könnyes nagypéntek után egy ragyogó husvét vasárnapja. A Borsi Rákóczi Múzeum felszentelése.

Adja Isten, hogy így legyen!

Szentpétery Piroska.

„Paraszt sors.“

Csipős téli szél fújt a Velencei-tó mellett egy decemberi délután. A szél füttyülését a nádtenger mozgása kísérte a maga egyhangú melodijával. Én felajzott fantáziámmal egyedül bandukoitam a falu felé az országoton. Mellettem az egyik oldalon a tó, másikon végtelen hómező. előttem a messzeségben cik-cakkos hegyek kékletek. Az egyedüllét, a szél jajgató zenéje, a sok fehér és kék szín valami kimondhatatlan érzéssel töltöttek el. A tóról eszembe jutott a szabadságharc... Magyar dicsőség, horvát bánat... Jellasich egész hadserege lelte ebben a tóban hullámsírhátját. A kitanított, jól felszerelt hadsereget a kapás-kaszás magyar paraszt behajította a tóba. A felszabadult jobbágy, a kaszás honvéd, a magyar huszár képe ragyogott előttem... Istenem! Milyen nemes nép ez a magyar, amelynek még a megsanyargatott, tanulatlanságban hagyott része is olyan nemes, úri nép.

Most lelkemben, mint valami gyorsan pergetett film, amelyből csak egy-egy jelentősebb kép látszik jobban, lejátszódott a magyar paraszt története: harc, munka, szenvedés, vérhullatás, könny, ima, harc, harc, harc...

Ma, amikor annyit köszönhetünk ennek a nemesi cím nélküli

nemes népnek, még mindig nagyon sokan lenézik a Tiborcokat, röstelve fognak kezét kerges tenyerű paraszttal. És még azok is, akik a faluból jönnek ide iskolába, hogy „urat“ neveljen belőlük a főiskola, ha bejön az édesapjuk, lesütött, kipirult arccal mennek vele végig az uccán, mert szégyenlik, hogy nekik csizmás apjuk van.

Te úrnak oltott paraszt diák! Ne szégyeld az apád, mert ha a király neki nem is adott nemesi levelet, a történelem megadta azt, ha nem, akkor megfogja adni.

Ilyen gondolatok foglalkoztattak, amikor előre tekintve a kanyargós uton valami fura járművet láttam. Meggyorsítottam lépteimet, hogy közelebről jobban szemügyre vehessem s igazán nagyon szomorú kép volt az, amit láttam: egy újabb „bástaszeker.“

Egy durván összetakolt szán előtt, amelyre sok nádkéve, nádkasza volt felrakva, három ember rogyadozott. Jöttek a nádvágásból. Derekkba akasztott kötéllel húzták az igát — a szánt Halálosan fáradtak voltak s szótlánul, lehorgasztott fejjel mentek egymás mellett. Látszott rajtuk, hogy nem lehetett kedvük magyar „Ej euchnyem“-et énekelni.

Megismertem őket. Nagyon elszomorodtam. Hát már itt tartunk? A falu legjobb gazdája, a fia, meg az unokája fogták be magukat a szán elé. Köszöntem nekik. Nem kérdeztem meg, hogy hol vannak a lovak, meg az ökrök, mert talán nagy sebet ütöttem volna kérdéssel. Hanem én is tovább mentem zúgó fejjel, szótlánul. A fű lembe folyton visszasírta magát Ady egyik sora: „Korgó gyomrú, magyar paraszt...“ „Korgó gyomrú, magyar paraszt...“

Hazaérkezve első gondom volt megkérdezni nagyapámtól, hogy lehet az, hogy P... István annyira elszegényedett, hogy még lovakat sem tud befogni a szán elé. Ő azután felvilágosított, hogy náluk az úgy szokás. Kimennek kora reggel a tóra s vágják a nádat meg a nádat késő délutánig. Hogy a lovak meg ne fázzanak, míg ott kellene tétlenül várakozni reggeltől délutánig, inkább maguk húzzák oda is meg vissza is a szánt, amire azután felhányják a learatott nádat.

„De az is igaz — mondotta nagyapám — hogy én amióta emlékezem, P... István sohasem volt nádat verni, mert mindig csak a zsellér emberek mentek. Úgy látszik most már neki kell, hogy meg ne üssék feje felett a dobot.“

Kalmár Lajos.

Az ellenség bírálata sokszor helyesebb és hasznosabb, mint a jóbaráté. A gyűlölet sokkal mélyebben fészkel az emberben, mint a szeretet. A gyűlölködőnek a pillantása mélyebbre hatol, mint a szeretőé. Az igazi barát olyan, mint te jómagad. Az ellenséged azonban különbözik tőled és ebben rejlik az ő ereje. A gyűlölet sok mindent megvilágít, ami a szeretet elől rejtve van. Erre gondolj és sohse nézd le ellenséged megvetését.

(Mereskovski.)

F. Homoky András versei:

Érzem, hogy jössz.

Érzem, hogy jössz!
 A bensőmben, az ezertitkú várban,
 Pirosruhás vércsöpp-apródok
 Verik a szívemet,
 A zengő hangú gongot.
 Érzem, hogy jössz!
 Te látod-e,
 Hogy a várnak homályos ablakán
 — A két szememben hogy gyúl ki a fény?
 S az álmainnak fáradt seregét
 Hogy öltöztetem fel fényes ruhába,
 Hogy a Te szemed szépnek lássa,
 Hogy sziromarcod mosolyos legyen,
 Hogy csilingelő kis trillákban
 Csendüljön fel a kacagásod.
 Érzem, hogy jössz.
 Várok rád! Várok!

Huszonhárom évvel . . .

— Martin Miklósnak. —

Lelkembe vág a sebző élő szó,
 Mások fájdalma s minden emberi sírás.
 Hiszen Jóságra, Tisztaságra vágyok!
 Ó álmok, fehér kisleány álmok,
 Talán rossz, hogy annyira nektek élek?
 Talán azért fáj úgy az élet?
 Vagy áldás az,
 Hogy szerelmem: a Szépség,
 Álmom: a Jóság,
 Hogy nem csábít a mámor felé semmi,
 S huszonhárom esztendő s fejjel is
 Álmodozó kisleány tudok lenni?!

Lehullott egy csillag.

(Nagyenyed.)

Csillag futott le az Órhegy felett.
 Amerre ment, tüzes csókot csókolt az égre!
 Egy csillaggal szegényebb lett az ég
 És mégsem veszi senki észre?!

Irója átveheti.

A napokban egy elsős gimnázista állít be hozzám, nagy, kék borítékkal a kezében. Megörültem. Biztosan cikk. Óh, hogy várok már hónapok óta arra, hogy a gimnáziumból vagy a képzőből is kap valami hírt a Közlöny! Reszkető hangon kérдем: — Ki küldi?

— Senkise tiszteletes úr, hanem az uccán találtam, átolvastuk a Jóskával, aki már negyedikes és ő azt mondta, adjuk oda a Közlönynek.

— Köszönöm Gyuszi, hogy ránk gondoltatok.

Megveregettem a vállát...

— Alászolgája — köszönt el elpirulva.

— Szervusz kis öreg!

Elővettem az írást, olvasni kezdtem. Valami naplóféle feljegyzés. Pár internátusi kép is van benne. Gondolom az írója ezeket fel akarja használni és így, az ő számára értékes lehet. Azért közlünk belőle most pár sort, hogy az elkövető megtudja azt, hogy valóban az ő írása van kezünk között...

Vidám szemmel. (Karcolatok a theologus „rejtett“ életéből.) Patakon mit nézhetnénk mást ezzel a két nézőkével vidáman, ha nem az internátust? Igaz, ezt is csak a délutáni meg esti órákban, mivel-hogy nappal igen tanterem illata van az egésznek, hiszen a theologiai tantermek benn vannak az internátusi épületszárnyban. De este! Mondják, semmi sem zavarja a közel nyolcvan ember együtt lakását a hármás négyes szobákban, hacsak nem a sorfelügyelő. Viszont azt is mondják, délután 5—8-ig szabad az idő s ilyenkor el lehet beszélgetnie a látogatónak. Ilyenkor kezdtük meg mi is a sétánkat.

Alighogy befordulunk az iskola bronzfestéses, vasrácsos nagy kapuján, balkéz felől nagy betűkkel díszleg egy szerény üvegajtó felett a felírás: „THEOLOGUS INTERNÁTUS.“ Belépünk áhítatos kebellet. Ez hát a látni óhajtott internátus! Megállunk az ajtóban. Balról a „senior“-i szoba, előttünk a felügyelő tanár úr lakása, jobbról a lépcső-feljárát a diákszobákba. No, itt sem lehet nehéz a fegyelemtartás. Nincs az a diák, aki akárcsak gummicipőben is észrevétlenül tudna kisurranni, úgy döng a falépcső a legóvatosabb lépés alatt is. Fellépdelünk az első emeletre. Mögöttünk karcsú fiatalember szökell, — elevenen, járatosan... No ezzel jó lesz megismerkedni... Bemutatkozunk... Ő a sorfelügyelő. Neve János. Szimpatikus fiatalember. Gyors mozgású. Gondolom, ilyenre van itt szükség. Bevezet a szobájába. Dicsekedve mutatja az oklevelét, melyet egy „festő“ theologus remekelt. Zöld lapra, fehér krétával rajzolt kép ez, öreg baktert ábrázol, alabárdal meg ébresztő órával a kezében, amint torkaszakadtából kiáltja, hogy: „Hatot ütött már az óra, siessetek a mosdóba.“ A közbizalom ajándékozta meg őt e plakettel. Nohiszen tart is rendet. A szobatársai mondják, reggel $\frac{3}{4}$ 6 kor megkezdzi a a csengetést és hatig rázza a csengettyút úgy, hogy már a gomb is

leesett a csengő nyelvéről. Nagyon tartanak tőle, pedig még egyszer állítjuk: szimpatikus fiatalember!

Végigjárjuk a szobákat. Nagy a rend mindenütt. Szinte kinosan hat. Például az egyik sarokszoba ágyvetéséről megjegyezzük: sok asszony eljöhetne ide ágyvetést tanulni. János meglepődéssel szemléli a hatást. — Feltűnő, hogy a lakók a szabad idő ellenére is csaknem mind otthon vannak. Nem is állhatjuk meg szó nélkül: Mi ennek az oka?

— Ilyen ködös időben nem érdemes kimenni, aztán meg épen most testgyakorló óra van.

— Hm. Ügylátszik nincs hiány az epésségben sem.

— Bizony nincs, tessenek elhinni, sokszor majd vérig bosszantanak. — Szomorúan legyint, aztán elhallgat. — Nem jó erről beszélni . . .

Beszélgetünk az internátusi rendről. Egy szobában cédulát látnunk az ajtón. Figyelmesen átnézzük: Kivonat az ideiglenes házi-rendből. 1. Felkelés reggel 6 órakor. 2. Mosdás, öltözködési idő 6— $\frac{3}{4}$ 7. 3. Silentium $\frac{3}{4}$ 7— $\frac{3}{4}$ 8. 4. Reggeli $\frac{3}{4}$ 8—8. 5. Áhítat a) Hétfőn az imateremben reggel $\frac{3}{4}$ 8—8 óráig, b) kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken 8— $\frac{1}{4}$ 9 óráig, c) szombaton 8—9 óráig. 6. Előadások: $\frac{1}{4}$ 9-től d. u 1-ig. 7. Ebéd 1—2 óráig. 8. Szabad idő 2—3 óráig. 9. Silentium (amennyiben nincsenek d. e. el nem helyezhető előadások) 3—5 óráig. 10. Szabad idő 5—8 óráig (vacsora $\frac{3}{4}$ 7—7 óráig). 11. Silentium 8— $\frac{1}{2}$ 10 óráig. (Csütörtökön tanári bibliakör vacsora után 8 órai kezdettel.) 12. Esti áhítat (ha este nem volt bibliaköri összejövetel) $\frac{1}{2}$ 10—10 óráig. 13. Lefekvés 10 órakor. Ez tehát a napirend. Alatta mintegy 14. pontként: Betartása kötelező!

Ránéziünk Jánosra: Tényleg kötelező?

— Természetesen.

— Be is tartják?

— Ki hogyan. Embere válogatja — a „rendesek“ igen.

— És ki ügyel fel a sorfelügyelő uron kívül?

— A felügyelő tanár úr, a szenior, meg egy sorfelügyelő kollégám.

— Az hol lakik?

— Az első emeleten . . . Megnézhetjük őt is . . .

Leballagunk. Az emelet végén a IV-es diákszobánál kopogtatunk.

— Lehet.

Belépünk. Nagy dohányfüst, az ágyról két nyurga alak pattan fel, egy kövérkés fiú meg az asztal mellől. — A füstöt vágni lehet. Csend . . . János töri meg:

— Nincs itt . . . De várjuk meg, míg jön. Nagyon kedves fiúk ezek, elbeszélgetünk velük.

Bemutatkozunk . . . Ők is . . . János elmondja, hogy közülük kettő „lovag“, a kövérkés „nagymester“ . . . Kedélyesen beszélgetünk. Jókedvű fiúknak bizonyulnak. Az egyik „lovag“ az ideális teológus képzéssel szórakoztat bennünket. . . . Elmondja, hogy úgy reggel hat óra tájban csengetnek az őrmesterek, (felügyelők) utána végig kellene

döngenie a folyosón a hadnagynak (senior) és hét óra körül vizsgálg egy generalis (felügyelő tanár) . . . Kesernyésen teszi hozzá: „Nem internátus ez kérem szépen, hanem kaszánya, csak a fegyvergyakorlat hiányzik“ . . . Meg van az is, veszi át a szót a másik „lovag“ „nyolctól—egyig szellemi fegyvergyakorlat!“ A kövér nagymester is megtódítja a szót: Nem így kellene nevelni!

— Hát hogyan? — mereszi szemeit János.

— Úgy, hogy reggel háromnegyed nyolc előtt öt perccel ébredés . . . roham a reggelire . . . órára az menne, aki éppen akar, délután meg este barátságos kártyázás jó kis hegyaljai mellett, — nyolc—tíz esztendő alatt így is el lehetne végezni a theológiát és akkor nem savanyú citrom-káplánok kerülnének ki, hanem jóképmű, vidám, vicces fickók!

Nevetnek. Mi is. János felvilágosít, hogy az internátusban nem szabad sem kártyázni, sem inni, és hogy becsületre legyen mondva, a fiúk meg is állják — már t. i. a „rendese.“ János ezt következetesen hozzát teszi. Hogy miért? ő tudja!

Amint beszél, szemünk egy fehér ívlapra téved, mely a szekrény ajtóra van függesztve — és amelyről fekete betűk merednek elénk: „Ne légy tovább vizívó, hanem élj egy kevés borral, gyomrodra és gyakori gyengélkedésre való tekintettel. I. Tim. 5 : 23.“

Összenézünk. A „lovagok“ nevetnek. Magyaráznak:

— Ez kérem a sorfelügyelőnek szól — ő volt beteg és állandóan gyengélkedik — most valaki „vics“-ből ezt az orvosságot ajánlja neki — igaz, hogy az orvcs is ezt ajánlotta . . .

Tovább is beszéltek volna, de nyílt az ajtó. A sorfelügyelő lépett be. — Hosszasan bocsánatot kért, amiért így megvárakoztatott. . . Óh, ha tudta volna, de hogy is maradt volna Kazay Jóskái ál — de hogy is *grafologizált*tatta volna végig azt a pár kis sorocskát . . .

Szó, ami szó, megtudjuk, hogy nagyszerű grafológusa is van az internátusnak. Nagy forgalmat kell lebonyolítania, mert alig van internátuslakó, aki már nem kért volna tőle felvilágosítást aranyos betűcskék még aranyosabb írója felől. Sőt János a városbeliek sorait is grafologizáltatja. — Kiténik az is, hogy maga a sorfelügyelő is ért hozzá valamit, meg a „lovagok“ is, meg a „nagymester“ is, meg mindenki. Irunk pár sort . . . Na, próbálkozzunk meg vele . . .

— Hát kérem — kezdi a numeró zwei felügyelő — az írás intelligens ember írása . . . Ez a jobbra dőlt vesszőfelrakás optimizmus jele . . . viszont itt . . . meg itt, tetszik látni? . . . balra dől . . . ez meg pesszimizmus. — tehát lelki élete nem eléggé kiegyensúlyozott . . . vonásai bizonyos fokú érzékiséget árulnak el . . . ezt abból következtetem, hogy a szavak utolsó betűje nagyon lefelé húzódik . . . a t betűkön a vonások . . . és így folytatta végig . . . Szinte félelemmel néztünk rá . . .

— Zseniális!

— Óh kérem semmi . . . De a Jóska! a Jóska! Az valóságos művész.

Ügylátszik, a „lovagok“ sem akarnak elmaradni. A baltenyere-
met kéri. Odaadom.

— Phú, — izzad a „hosszabb lovag“ — alig merem mondani,
de Ön nem lesz hosszú életű, ha igaz a jóslás.

— Ho-ho-hogyan?!

— Kérem ez a vonal — itt . . . a tenyéren végig, a csuklója
ütőere felé, nem elég hosszú . . . nagyon rövid . . . én igazán . . .

A többiek is szakértően bólogatnak. Ügylátszik János szive
megesett rajtam, mert vigasztal:

— Nem oly nagy a baj. Az a fontos, hogy az érzelmvonal
gyönyörű — boldog házas lesz . . .

— Hogyan? Kérdem még kíváncsibban.

— Úgy, hogy ez a vonal, az ujjai tövében, szépen, egyenle-
tesen halad . . . Azonban — ugye megbocsát, ha megmondom —
hajlama van a flörtölésre, mert a mutatóujj felé elágazás van . . .

— Értelme elég jó . . . de nem eléggé önálló a gondolkozása
— veszi át a szót a „nagyemester.“ — A tenyere közepén levő vonal
tudniillik elég mély, de az elején nagyon összefolyik az életvonallal . . .

— Mi a csoda?! Maguk tenyérjóslók is?!

— Óh mi nem! De van itt egy fiú a Maklárny Papp Laci, . . .
az aztán igen . . . Amit tudunk, tőle lestük el . . .

— És maguk ezekkel komolyan foglalkoznak?!

— Dehogy . . . Játszani csak kell valamivel. Ez pedig elég ér-
dekes játék . . .

*

Itt megszakítjuk a közlést, tovább csak következő számunkban
folytatjuk, ha a szerző megengedi. Addig is kérjük e feljegyzések
íróját, hogy jegyzete átvételéért jelentkezék nálam.

Martin Miklós.

Felelés közben.

Magyar : Arany : „Pázmán lovagjának“ egyik sora a mai modern
kornak megfelelőleg átalakítva :

— „Panni! „Gandi!“ hol maradtok?“

*

Latin : Pontos szómásolás a más füzetéből :

— Acumen, acumina = „hegg.“

*

Német : Szó szerinti fordítás :

— Die er in der Ode „Harzreise im Winter“ besingt.

— „Amit ő a „téli harcokban“ énekelt meg.“

*

Történet : A XVII. század nemzetiségi mozgalmi közül melyik
a legnagyobb ?

— A „plánszlavizmus.“

*

Természetrajz : Mi a kolibri ?

— Egy madár.

— Milyen madár ?

— Kacsanagyságú madár.

Egészségtan : Milyen legyen a gyerek ruházata ?

— Télen meleg, nyáron hideg.

— Hentes. —

Irodalom. — Művészet.

Orosz Tamás : Napsugár a szent berkekben. Humoros rajzok és pap-historiák. 166 oldal. Ára 4 P. Főiskolai nyomda nyomása, Sárospatak. — Kétszer olvastam át a kötetet. Egyszer szomorkás, komor hangulatban, mikor minden fáj ami vidám, ami könnyed, ami az élet fekete vizeit csak úgy felületesen csapdossa és akkor ez volt a megjegyzésem: Jó, hogy az író odaírta az előszóba „E könyvben szereplő papok nem típusok . . . valóságos élő emberek . . . Nevök azonban el van cserélgetve, hogy gyarlóságuk felidézése sebet ne ejtsen az élők lelkén, vagy foltot az elhunytak emlékéen . . .” Mondom, ekkor nagyon rossz hangulatban voltam.

A lelkiismeretem nem hagyott nyugodni: Elővettem még egyszer a könyvet és örülök, hogy még egyszer elolvastam. Kedves képeket idéz fel az olvasás. Úgy érztem magam, mintha karácsonyi legációban lennék s a duruzsoló kályha mellett, csibukos nagytiszteletű úr adná elő aranyos történeteit, melyeket tágranyilt szemmel figyelek és gyakran megjegyzem: Nagytiszteletű úr, miért nem írja le ezeket a történeteket? . . . Érdemes volt megírni őket. Orosz

Tamás jó elbeszélő, tiszta magyaros az előadása. „A műhely” egy egész diákéletnek vázlata. Nagyon tetszetős „A kürevaló,” „Lirai megrovás,” „A vasárnap eltörlése.” A többi tizennégy történet, rajz is előnyösen mutatja a szerzőt. Felélevenedik a kedves diákélet, felfelragyog a „szent berkek” ben is a derű fénye, sok kedves alak rajzolódik ki a humor sugártörésében, püspökön, esperesen, lelkesen, tanítón, diákon keresztül a falu népéig. Érdemes volt átmenteni e vidám képeket a mi szomorkás világunkba. Jó az, ha a sós-könnyes kenyér mellett, ízes falat is akad. Ezt a csemegét adja nekünk Orosz Tamás. Köszönet érte. A csinos kiállítás a nyomdát dicséri. (M.)

Középiszkoláink figyelmét már most felhívjuk a Középiszkolai Missziói Bizottság könyvakciójára. Évvégi jutalomkönyvként tanári és ifjúsági könyvtárak részére rendeljék meg Karácsonyi Sándor: A tanulás mesterfogásai c 233 old. az ifjúsági irodalomban páratlanul álló könyvet, melynek darabja 2.50 P. Tíz darab rendelése esetén kettőt ajándékba adunk. Megrendelhető: Főnyad Dezső titkár-nál Budapest, Horthy körtér 3/a.

Egyleti élet.

Beszámoló az I. Rákóczy György Egyesület eddigi munkásságáról.

Bódy Dénes tanárelnök úr vezetésével 1930 október 8-án tartotta az Egyesület alakuló gyűlését, mikor is tisztikarát a következőképpen választotta meg: ifj. elnök: Vajda Péter VIII. o. t.; titkár: Bakos József VIII. o. t.; jegyző: Kődöböcz József VII. o. t.; pénztáros: Szánthó Géza VIII. o. t.; könyvtáros: Melegh József VI. o. t.; választmányi tagok: Papp Győző, Hartyáni Imre VIII.; Gazdag Lajos, Fehér Benjámin VII.; Sohajda Mihály, Gutper Imre VI.; Labancz Imre, Mercz Dániel V. oszt. tanulók.

Gyűléseinket kéthetenként pénteken d. u. 2 től 3 óráig tartjuk az imateremben. A gyűlések műsorából ki kell emelnünk dr. Hegyaljai Kiss Géza böcsi ref. lelkész úr „I. Rákóczy György fejedelemmé választása” című felolvasását és dr. Gulyás József gimn. tanár úr: „A hit, vagy a

hitetlenség hirdetője e Madách az „Ember tragédiájá”-ban“ c. előadását. E helyen is köszönetet mondunk az Egyesületet megtisztelő szereplésükért és fáradozásukért.

A műsorok állandó számát kiegészítő bibliamagyarozatot tartottak: Bódy Dénes tanárelnök; Szathmári Lajos gimn. tanár; Hubay Lajos szénior; Stéphan László II. é. hh. urak. De a többi számok is, melyeket az Egyesület tagjai produkálnak, mint a szavalatok, felolvasások és a műsoron az idén először szereplő zeneszámok mind bizonyítékai annak, hogy az Egyesület színvonala emelkedést mutat.

Könyvtárunk hetenként tart könyvosztást elég nagy látogatottsággal.

Folyamatban van az Egyesület termének bútorokkal, — mint asztallal, lócákkal s fogasokkal való felszerelése.

Tagjai számára 10 pályatételt tűzött ki az Egyesület. —ter.

Hirek.

Kozma Ferenc gimn. III. o. tanuló f. hó 11-én Vissen elhunyt. Temetése, melyen tanárai és tanulótársai közül többen megjelentek, 13-án ment végbe. A kedves fiú felett szomorkodó sziveket vigasztalja meg az Isten.

Gecse Endrét a gálócsi (Ung. m.) gyülekezet lelkészévé választotta. Az édesapa örökébe lépő fiút áldja meg Isten.

Az Ő nyomdokain, vagy Mit tenne Jézus? immár harmadik kiadásban jelent meg. A 8-adrét alakú, 168 oldal terjedemű mű ára 2 50 P. Megrendelhető: Bethlen könyvkereskedés Bpest, IX., Kálvin tér 8.

Lapunk szűk terjedelme miatt a többi hírt elhagytuk.

Kiadja: a főiskolai Ifjusági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Tóth Lajos III. é. hh.

Czeisler Izidor
divatáruháza
Sárospatak
(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár : férfi-, női- és gyermek-
harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők,
katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kö-
töttáruk, illatszer, pipere, férfi- és női
fehérműk.

MOLNÁR
JÓZSEF
ÚRI ÉS NŐI
FODRÁSZ
SÁROSPATAK
(Rákóczi uccán, a ref.
egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

**Diákság részére
kedvezményes árak.**

KONCZ FERENC, SÁROSPATAK
LORÁNTFY U. 8. CIPŐÜZEM ÉS CIPŐKERESKEDÉS SAJÁT HÁZ!!

Külön mértékostály!!

A diákság évek óta felkarolt cipéste

Megrendelésre készít elsődrendű férfi-, női- és gyermek-, egyszerű és divatcipőket, orthopédcipőket, cserkész- és mindenemű sportcipőket vízhatlan minőségben, **szolid árak** mellett. **Javitások** gyorsan és gondosan eszközöltetnek!

Állandó raktár férfi-, fiú- és gyermekcipőkben, papucs- és házicipőkben, cipőápoló és vízhatlan szerekben; minden létező színben legjobb minőségű **cipőkrém, lack-olaj, cipőfestékek**; vadász- és sicipőkhöz **cethal-cipőzsinór**; alacsony termetűeknek **belső sarokemelő**; elsődrendű **cipőzsinór**; fájóslábúaknak **ludtalp-betét** és mindenemű talpbetét-különlegességek!

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek!

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:
'Time Is Money'
(Az idő pénz.)

FONTOS Önnek, hogy tudja a pontos időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat** 3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis **megbízhatóan pontos órája.**

Órák, mindenféle ékszerek, dísz tárgyak, valódi ezüst evőtésztelek kedvező részletfizetési feltételek mellett kaphatók.

Spitz Pál

órák és ékszerész, Sárospatak.
Vidékre választékot készséggel küldök!!
Varrógépek és eredeti **Steyer Vaf-**
tenrad kerékpárok gyári raktára!

Fodrász-

és borbélymunkák

legpontosabban eszközölnének

Sárospatak,

☪ a Patikaközben. ☪

Dobozy István

a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.

40 év óta áll fenn

id. Szepessy István
sütődéje.

Sárospatak legrégebb, legked-
veltebb péklüzete.

Minden nap friss

péksütemények,
fehér és barna kenyerek.

Nyomatott a ref. főiskola kényvnyomdájában Sárospatakon.